

SGH

Szkoła Główna
Handlowa
w Warszawie



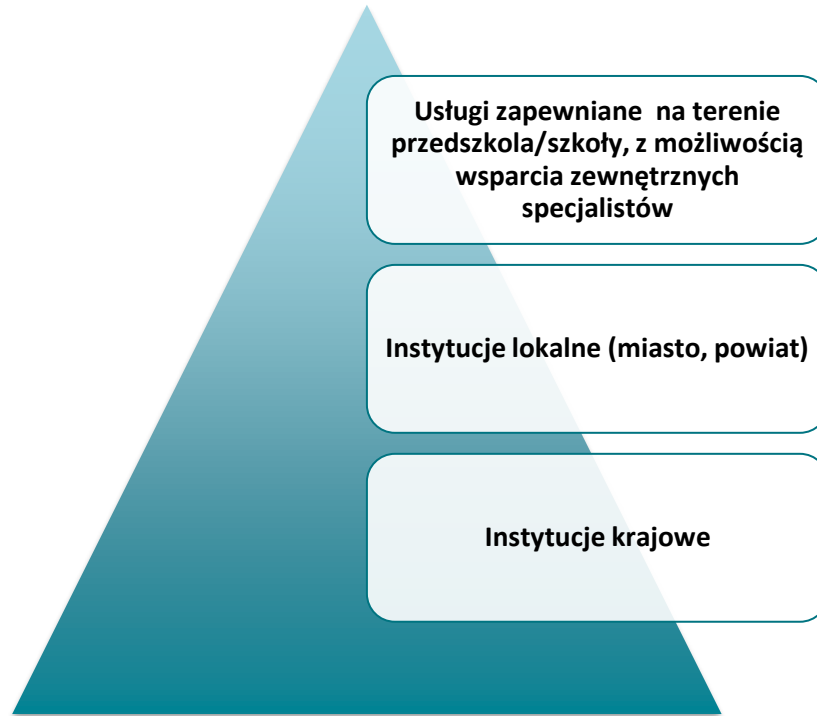
Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Rola i zadania poradnictwa psychologiczno- pedagogicznego z perspektywy międzynarodowej

dr hab. Anna Zamkowska, prof. URad.

25 lutego 2025, Warszawa

Modele zapewniania usług poradniczych



1. Instytucje krajowe i szkolne (1/27)

Malta

- Szkoła występuje do *National School Support Services (NSSS)* z prośbą o usługi poradnictwa psychopedagogicznego i zawodowego (usługi w zakresie Bezpieczeństwa Dzieci; Przeciwdziałania Nadużywaniu Substancji Psychoaktywnych, Przeciwdziałania Nękaniiu)



2. Usługi zapewniane na terenie przedszkola/szkoły, z możliwością wsparcia zewnętrznych specjalistów (12/27)



Chorwacja



Cypr



Estonia



Finlandia



Łotwa



Niemcy



Włochy



Szwecja



Portugalia:



Hiszpania



Holandia



Irlandia



Wybrane przykłady: Cypr

Pomocy udziela nauczyciel



pedagog szkolny (szkoły średnie)



dyrektor



inspektor szkolny



psycholog z ministerstwa



Poradnictwo zawodowe (szkoła średnia- Usługi Poradnictwa i Poradnictwa Psychologicznego przy Ministerstwie)

Wybrane przykłady: Portugalia

Szkolny psycholog udziela poradnictwa psychopedagogicznego

psycholog edukacyjny - poradnictwa zawodowego.

SGH

 **Ministerstwo
Edukacji Narodowej**



Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Wybrane przykłady: Hiszpania

pedagodzy szkolni

Zespoły

- **Poradnictwa Edukacyjnego i Psychopedagogicznego**
- **Wczesnej Opieki**
- **Specjalne**
- **Jednostki lub Oddziały Poradnictwa**

Wybrane przykłady c. d.

Holandia

- instytucje zewnętrzne: Agencje opieki nad młodzieżą, Regionalny Instytut Ambulatoryjnej Opieki nad Zdrowiem Psychicznym.

Irlandia

- instytucje zewnętrzne: *Health Service Executive (Zarząd Służby Zdrowia)*, *National Educational Psychological Service (Krajowa Edukacyjna Agencja Usług Psychologicznych)*.

3. Instytucje lokalne/regionalne (14/27)



Austria



Belgia



Bułgaria



Czechy



Dania



Francja



Grecja



Litwa



Luksemburg



Polska



Rumunia



Słowacja



Słowenia



Węgry

Różne nazewnictwo poradni

- Szkolna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (Austria)
- Poradnie pedagogiczne i psychologiczne (Czechy)
- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna (Dania)
- Poradnia psychologii szkolnej (Litwa)
- Ośrodek pomocy psychopedagogicznej (Rumunia)
- Usługi pomocy pedagogicznej (Węgry)
- Centrum Poradnictwa Uczniowskiego (Belgia)
- Centra Wspierania Rozwoju Osobistego (Bułgaria)
- Centra informacyjne i orientacyjne (Francja; zajmują się głównie poradnictwem zawodowym)
- Ośrodki Interdyscyplinarnej Oceny, Doradztwa i Wsparcia (Grecja)

Zakres działania poradni

Poradnictwo i
wsparcie
psychologiczne

Poradnictwo i
pomoc
pedagogiczna

Doradztwo
zawodowe

Wspieranie pracy
przedszkola/szkoły

Austria: Szkolna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

zatrudnia około 150 psychologów, którzy są dostępni w 76 centrach poradnictwa.

Zadania obejmują:

- **doradztwo psychologiczne**, analizę i działalność ekspercką w zakresie problemów i pytań szkolnych (np. wybór ścieżki szkolnej, integracja, pytania związane ze specjalnymi środkami edukacyjnymi, gotowość szkolna, problemy z nauką, problemy behawioralne, trudności osobiste i kryzysy);
- **wsparcie psychologiczne**, opieka psychologiczna i terapia psychologiczna (w tym przypadku - w zależności od konkretnych możliwości i wymagań - stosowane są również metody psychoterapeutyczne); cel: rozwój osobowości, zapobieganie, interwencja, rehabilitacja;
- **promowanie współpracy w środowisku szkolnym;**
- **badania psychologiczne w środowisku szkolnym;**
- **współpraca w planowaniu i koordynowaniu ofert kształcenia ogólnego, ustawicznego i doskonalenia zawodowego w systemie szkolnym;**
- **informowanie opinii publicznej o istotnych doniesieniach psychologicznych i ich praktycznym zastosowaniu, a także o ważnych ofertach usług i wkładzie Poradni.**

Belgia: Centrum Poradnictwa **Uczniowskiego**

We Flandrii istnieją łącznie 72 ośrodki poradnictwa dla uczniów. Każda szkoła współpracuje z Centrum, które wspiera ją w opracowywaniu polityki w zakresie poradnictwa dla uczniów.

Rodzice, uczniowie, nauczyciele i dyrekcja szkoły mogą bezpłatnie kontaktować się z zespołem **lekarzy, pielęgniarów**, psychologów, pedagogów i **pracowników socjalnych**. Centrum Poradnictwa dla Uczniów odpowiada na prośbę ucznia, rodziców lub szkoły.

Uczniowie i rodzice mogą kontaktować się z Centrum Poradnictwa dla Uczniów w razie jakichkolwiek pytań:

- **Nauka**: problemy z czytaniem, pisaniem, liczeniem, uczeniem się itp.
- **Kariera edukacyjna**: pytania dotyczące wyboru studiów, kierunków studiów, świadectw i dyplomów itp.
- **Problemy psycho-społeczne**: depresja, stres, strach przed porażką, zastraszanie, zachowania transgresyjne, trudna sytuacja domowa ...
- **Profilaktyka zdrowotna**: problemy zdrowotne, szczepienia, zaburzenia wzrostu, zażywanie narkotyków, otyłość itp.

Grecja

Ośrodki Interdyscyplinarnej Oceny, Doradztwa i Wsparcia (KEDASY)

- badanie i ocena potrzeb edukacyjnych i psychospołecznych, w tym specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z niepełnosprawnościami;
- ukierunkowane interwencje edukacyjne i psychospołeczne oraz działania w zakresie poradnictwa zawodowego;
- wspieranie pracy szkoły;
- informowanie o aktualnych tendencjach i prowadzenie szkoleń;
- podnoszenie świadomości społecznej.

Czechy

Poradnie pedagogiczne i psychologiczne *specjalizują* się w

- **ocenie gotowości szkolnej,**
- **Poradnictwie dla uczniów** z zaburzeniami rozwojowymi, zachowania i uczenia się; uczniów uzdolnionych i wybitnie zdolnych, z różnych środowisk kulturowych i o różnych warunkach życia, o zwiększonym ryzyku niepowodzeń szkolnych, z problemami osobistymi lub relacyjnymi, itd.

Większość z nich pracuje we wszystkich trzech obszarach – edukacyjnym, psychologicznym i zawodowym.

Słowacja

Poradnie psychologiczne i prewencyjne udzielają kompleksowego poradnictwa psychologicznego za pośrednictwem psychologów pracujących w tych ośrodkach. Centra zapewniają:

- poradnictwo dla dzieci/uczniów/rodziców w zakresie rozwoju poznawczego dzieci, **gotowości szkolnej** i związanego z tym obowiązku szkolnego,
- **Poradnictwo skoncentrowane na rozwoju emocjonalnym, zaburzeniach zachowania** związanych z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami somatycznymi w dzieciństwie, zachowaniach ryzykownych zidentyfikowanych u dziecka/ucznia oraz zaburzeniach nerwicowych i związanych ze stresem, zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne wywodzące się z dzieciństwa, zaburzenia relacji, **poradnictwo w sytuacjach trudnych** psychicznie i stresowych, w związku ze zjawiskami społeczno-patologicznymi i aktywnością społecznie niepożądaną, relacjami rodzinnymi,
- **Poradnictwo w zakresie profesjonalnej pomocy i udzielanie specjalistycznych informacji, procedur,** wsparcia i interwencji, które mogą ukierunkować dzieci/uczniów na złagodzenie objawów ich problemów i osiągnięcie większej satysfakcji psychicznej i samoopanowania, aby odpowiednio zintegrować się z życiem zawodowym i społecznym.
- **Poradnictwo zawodowe**

Specjalistyczne poradnie psychologiczno-prewencyjne **świadczą profesjonalne usługi na rzecz dzieci niepełnosprawnych, w tym dzieci z zaburzeniami rozwoju, dążąc do osiągnięcia optymalnego rozwoju osobistego i integracji społecznej.**

Słowenia: poradnia psychologiczno-pedagogiczna

Personel: psycholodzy, pedagodzy, pracownicy socjalni, pedagodzy specjalni i rehabilitacyjni lub integracyjni oraz defektolodzy.

Przedszkole:

- Wspieranie rozwoju
- przyjęcie do placówki przedszkolnej, przenoszenie z jednej grupy do drugiej, do innej placówki przedszkolnej czy szkoły
- rozwiązywanie problemów z adaptacją i współpracą w grupie

Szkoły podstawowe

- procedura rekrutacji i przyjmowania dzieci, tworzenia grupy klasowych; pomoc uczniom w integracji z życiem szkolnym
- ekspertyzy w zakresie powtarzania lub opuszczania klas oraz przeniesienia do innej szkoły
- doskonalenie metod i technik uczenia się
- organizacja warunków uczenia się, pomoc w dostarczaniu podręczników i przyborów szkolnych, organizacja pomocy dla uczniów, których rodzice nie są w stanie udzielić pomocy itp.

Węgry: Usługi pomocy pedagogicznej

Wsparcie skierowane jest do dzieci, rodziców, nauczycieli i instytucji

Cel: identyfikacja i zapewnienie opieki dzieciom i uczniom z różnymi problemami integracyjnymi, edukacyjnymi i behawioralnymi, szczególnie uzdolnionym.

Specjalistyczne usługi edukacyjne obejmują działania diagnostyczne, terapeutyczne, doradcze i koordynujące dla populacji docelowej.

- Specjalne doradztwo edukacyjne dla dzieci/uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- pomoc pedagogiczna i psychologiczna dzieciom i uczniom, obserwacja rozwoju oraz opieki terapeutycznej
- poradnictwo wspierające wychowanie, pracę pedagogiczną nauczyciela
- terapia logopedyczna, **nauczanie kierowane**
- doradztwo zawodowe
- **Dostosowane wychowanie fizyczne**
- Promowanie szczególnie uzdolnionych dzieci/uczniów

Luksemburg: agendy działające pod nadzorem Ministerstwa Edukacji, Dzieci i Młodzieży (MENJE):

Izba Poradnictwa skupia kilka podmiotów publicznych działających w dziedzinie poradnictwa edukacyjnego i zawodowego:

- **Agencja koordynacyjna Izby Poradnictwa** prowadzi i koordynuje prace koncepcyjne w zakresie poradnictwa szkolnego i zawodowego oraz zapewnia ich realizację w społeczności szkolnej.
- **Agencja ds. Przejścia do Niezależnego Życia (ATVA)** jest częścią sieci ośmiu centrów kompetencji działających na rzecz promowania edukacji włączającej.
- **Centrum Pomocy Psychospołecznej i Szkolnej (CePAS)** oferuje młodzieży, rodzicom i opiekunom poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne, poradnictwo rodzicielskie oraz wsparcie społeczno-wychowawcze;
- **Szkolna usługa integracyjna i powitalna (SIA)** wita rodziny, które niedawno przybyły do Luksemburga
- **Krajowa Agenda Młodzieżowa (ALJ)** wspieranie młodych ludzi w przejściu ze szkoły do pracy;
- **Usługi Pomocy Psychospołecznej i Szkolnej (SePAS)**

SGH



Ministerstwo
Edukacji Narodowej



Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Poziom szkoły

Każda szkoła ponadpodstawowa posiada koordynatora ds. poradnictwa i własny dział edukacyjno-psychologiczno-wychowawczy z usługami:

- Poradnictwa edukacyjnego i zawodowego
- Pomocy Psychospołecznej i Szkolnej (SePAS)
- Wsparcia społeczno-edukacyjnego (działania w zakresie edukacji pozaformalnej)
- Wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Pomoc dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

W szkołach :

- pedagogzy specjaliści, asystenci dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- Zespoły wsparcia dla osób ze specjalnymi potrzebami
- Komisje ds. integracji (CI)

8 wyspecjalizowanych centrów doskonałości psychoedukacyjnej (usługi uzupełniające w stosunku do działań świadczonych przez szkoły podstawowe i średnie).

Krajowa Komisja ds. Włączenia Społecznego (wnioski o specjalistyczną diagnozę lub opiekę).

Komisja ds. racjonalnych usprawnień (szkoła średnia)

Wnioski

W większości krajów Unii Europejskiej działają instytucje poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i zawodowego

Ich działanie jest zintegrowane z instytucjami edukacyjnymi

Oferują pomoc rodzicom/opiekunom, uczniom i pracownikom szkoły

Prowadzą działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym



Bibliografia

1. Adaskina, A. (2022). Psychological and pedagogical Support in the Finnish Education System. Современная зарубежная психология.
2. [Counselling Services](#) (Malta)
3. [Guidance and counselling in early childhood and school education](#)
4. Mile, A., Kiss, L. (2021) Pedagogical Assistance Service System In Hungary, *Humán Innovációs Szemle*, 1, 6.6-77
5. [National guidance systems | Euroguidance Network](#)
6. [Pomoc dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - Pomoc i Usługi konsultingowe - Maison de l'orientation - Luksemburg](#)
7. Skura, M., Małkowska-Szcutnik, A., & Berkowska, A. (2024). Professionals providing psychological-pedagogical assistance in schools: experiences and reflections. *Educational Research*, 66(2), 171–187.
<https://doi.org/10.1080/00131881.2024.2320641>
8. [Systems of support and specialist provision | European Agency for Special Needs and Inclusive Education \(european-agency.org\)](#)

Dziękuję za uwagę!

a.zamkowska@urad.edu.pl

SGH



Ministerstwo
Edukacji Narodowej



Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

